GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 23

W e Srodę Dnia 21. Marca 1810.

Z Warszawy d. 13. Marca.

ARTYKUŁ URZĘDOWY.

Listy partykularne, przed nieiakim czasem z Drezna nadesłane, smutną dla mieszkańców Xięstwa Warszawskiego przyniosły były wiadomość o słabości zdrowia Nayiaśnieyszego Pana. Dziś z zlecenia władzy Naywyższey Policyyney spieszemy zaspokaiące umieścić doniesienie, że lubo Nayiaśnieyszy Pan przez parę dni był nieco słaby, lecz nie do tego stopnia, aby i na moment prace swe dobro poddanych w widoku maiące, przerwał, ale owszem temi ciągle i bez żadney zmiany w ich porządku trudnił się; teraz zaś Nayiaśnieyszy Pan iest zupełnie zdrow i czerstwy.

Dalszy ciąg posiedzenia Towarzystwa Królewskiego Przyiacioł nauk d. 22 Grudnia.

Do zasług obywatelskich, i woiennych, łączył on znamienite w literaturze. Skromność iego wrodzona potrzebowała bydź ośmielaną przez namowy przyiacioł, by prac swoich udzielał publiczności.

Gra geograficzna dla dzieci którą naypierwey wydał, owocem była głębokiego w nim przeświadczenia o potrzebie dziełek elementarnych dla naymłodszego wieku.

Zabawy przyiemne i pożyteczne, — pismo peryodyczne, przedsięwzięte w 1803 spólnie z nieodłącznym przyiacielem Xawerym Kosseckim, doprowadzone zostało do pięciu Numerów. Woyna spóźniła wydanie szostego, lecz znayduie się skończonym pomiędzy pozostałemi rękopismami Pułkownika Godebskiego, i wydrukowanym będzie dla prenumeratorów. Zamiarem autorów było, — rozszerzać światło w kraiu, któremu polityczne w ówczas położenie zagrażało upadkiem zupełnym narodowey literatury i ięzyka, a z tąd i postępnym upadkiem ducha narodowego. Pismo to odpowiadało zupełnie celowi swemu. Obeymuie wiele lżeyszego rodzaiu płodów wierszem, tudzież wiele rozpraw prozą. Niektóre gładkim są i wytwornym tłumaczeniem z obcych, inne oryginalnemi w ięzyku oyczystym. Wszystkie noszą niezaprzeczoną cechę dowcipu, obszerney znaiomości i istotney dla czytelników użyteczności.

Dziełko pod tytułem — *Grenadyer-Fi-*

łozof, — obeymuie powieść prawdziwą, i ieſt niejako hiſtoryą podroży autora z Mantui do Paryża. Myśli piękne i dowcipne, związek zdarzeń nader trafny i ciągle uwagę oraz oczekiwanie czytelnika zaoſtrzaiący; styl płynny i mile ubarwiony, iawnemi są i od wielu przyzwoitych sędziów dawno uznanemi zaletami pisma, które w swym rodzaiu liczonym być może pomiędzy wzorowe płody literatury narodowey.

Wiersz — *do Legionów Polskich* — owocem był wezbranego czucia, unoszonego nieiako ku szlachetney rozpaczy; owocem zawczesney niecierpliwości, a nadewszyſtko iak) to sam autor często wyznawał) niedość przewiduiącey w polityce rachuby. Znakomitsze czyny rodaków i towarzyszów swoich opiewał tam Godebski pięknemi i płynnemi rymy. Wzniosłość myśli, żywość uczuciów, piękność poezyinych obrazów i podobieństw, znamionuią na każdey karcie ten twor powabny.

Towarzyſtwo Królewskie P. N. umieiąc cenić smak trafny, ta enta i naukę nowego członka swego, poleciło mu wypracowanie dzieła o literaturze narodowey. Godebski zrobił rozkład epok, i zaczął ſtosownie do planu zbierać wzorowe materyały. Woyna i poźnieysze zatrudnienia przerwały tę pracę, z którey ważne dla czytelników i dla uczniów można było rokować sobie korzyści.

Pozoſtaią w rękopismach znakomite ieszcze plony po naszym kollegze. Dwie, czyli trzy wygotowane pieśni oryginalnego poema, pod tytułem Wieś; — wiersz do płci piękney, i inne pomnieysze; — niektóre proby w rodzaiu dramatycznym; — do tego znaczne wyiątki szczęśliwie wytłumaczone z Delilla, a mianowiciey, z rożnych łacińskich pisarzów wzorowych; — nareszcie liczny zbior listów i pism rożnych w materyach towarzyskich i potocznych. Troskliwe zebranie całey tey po różnych mieyscach rozproszoney pozoſtałości, należeć będzie do ſtarania przyiacioł. Można w tey mierze zaręczyć słowy wymownego Guiberta: — „Jako w ſtarożytnych" czasach zbroie, trofea i wszelkie drogie rzeczy po bohatyrze, znoszono ſtarannie na grob iego, tak bez wątpienia na grobie autora, którego ſtraty żałuiem, złoży przyiaźń religiyna to wszyſtko co zgromadzić po nim zdoła.„

Ogólną charakterystykę poezyinych płodów Pułkownika Godebskiego, przyzwoitszy odemnie Sędzia dał przed kilku mieſiącami (a) w krótkich wyrazach, które pozdobno każdy bez sporu podpisze. — „Sądząc z tego, co publiczności udzielonym było, powiedzieć można, iż Godebski co do gładkości, naturalności i dowcipu, znakomite w rzędzie narodowych Poetów otrzyma mieysce. Zdaie ſię, iż rodzaiem iego, w którymby naywięcey celował, były Satyry. Urywkowe iego w tym rodzaiu pisma, nie maiac gromiącego tonu Juwenala, więcey łączyły w sobie przyiemney żartobliwości Horacyusza, a niedochodząc rzadkiey delikatności Kraſickiego, bardziey trafiały w złośliwość Boala."

Z proſtego opowiedzenia, które, dotąd czyniłem, łatwo przyidzie uznać wydatnieysze rysy charakteru, zasług i moralney wartości Pułkownika Godebskiego.

Zywy i płodny dowcip, obok rzadkiey skromności; — znakomite do wyższych nauk usposobienie umysłowe; — serce skłonne do związków przyiaźni, i onym wierne; — powolność uymuiąca, z rzadką dobrocią i bezinteressownością połączona; — głębokie i gwałtowne czucie tego wszyſtkiego, co iakiżkolwiek wskazywało ſtosunek ze sprawą luda-

(a) Zobacz *Pamiętnika Warszawskiego* Numer IV.

kości, oyczyzny lub honoru; — nieustraszona i żadnego niebezpieczeństwa nie uznaiąca waleczności; — te były głownieysze przymioty, któremi natura uposażyła naszego Kollegę.

(*Reszta potem.*)

Z Paryża d. 2. Marca.

Na przedonegdayszem posiedzeniu senatu rozkazał Xżę Arcykanclerz państwa przeczytać nastę puiące J. C. K. Mci poselstwo:

"Senatorowie! Wysłaliśmy naszego Kuzyna, Xcia Neufszatelskiego, iako nadzwyczaynego naszego ambassadora do Wiednia, dla żądania dla nas ręki Arcy Xiężniczki Maryi Ludwiki, córki Cesarza Austryackiego. — Rozkazaliśmy Ministrowi związkow zagranicznych aby wam udzielił artykuły podpisaney i zatwierdzoney intercyzy między nami i Arcy Xiężniczką Maryą Ludwiką. — Chcieliśmy się wsposobie znakomitym przyłożyć do dobra teraźnieyszych pokoleń. Nie przyiaciele stałego lądu założyli swoią szczęśliwość na usunięciu i zniszczeniu onego. Nie będą teraz mogli zapalić woyny, ponieważ nie mogą nam przypisać proiektow, niezgadzaiących się z związkiem i obowiązkami pokrewieństwa, które zawarliśmy z panuiącym Ces. Austryackim domem. —— Swietne przymioty, które zdobią Arcy Xiężniczkę Maryą Ludwikę, zieднały iey miłość ludow Austryackich i ściągnęły naszą uwagę. Ludy nasze kochać będą z miłości do nas tę Xiężniczkę, poki iako świadkowie cnot, które dały nam tak wysokie o niey wyobrażenie, nie zaczną iey dla niey samey kochać. — W pałacu naszem Tuilleries d. 27 Lutego 1810.

(Pod.) *Napoleon.*

Z rozkazu Cesarza:

Minister sekretarz stanu,
H. B. Xżę Bassano.

Po przeczytaniu tego poselstwa udzielił Xżę Cadore, minister związkow zagranicznych senatowi artykuły intercyzy, które zawieraią w sobie używane w podobnem zdarzeniu rozrządzenia. Senat wyznaczył kommissyą do ułożenia adressu do J. C. K. Mci który składa się z Hrabiow Garnier, Lacepede, Laplace, Jaucourt, Cornet, Barthelemy, Merode, Fontanes i Xcia Valmy.

Onegday wyiechał ztąd na powrot do państw swoich Król Bawarski i Xżę Prymas.

W tych dniach wyieżdżaią na przeciw oblubienicy Cesarskiey do Braunau Xżna Montebello, Hrabina Lucay, Xżna Bassano, Hrabina Mortemar, Xżna Rovigo, i Hrabina Montmorency. Królowa Neapolitańska o dwa dni później wyiedzie.

Mowią ciągle, iż wysokie zaślubienie będzie w Compiegne i za kilka dni potem nastąpi uroczysty wiazd do Paryża.

Na ostatnim maskowym balu, który Minister stanu Włoski, Hrabia Marescalchi, dał, znaydował się także J. C. K. Mość w czarnem *Domino* i rozmawiał łaskawie z wielu osobami.

D. 26 Hrabia Essen miał u J. C. K. Mci pożegnalną audyencyą, i d. 28 poiechał przez Frankfort do Stralsundu. Pułkownik Szwedzki Peyron wyiechał także ztąd do Szwecyi.

Mowią, iż artykuły intercyzy co do wdowiego posażenia i dyamentow, podobne są iak za dawnieyszych Krolow.

Zaślubienie J. C. K. Mci nastąpi na d. 25 Marca. Paryż będzie z tey okazyi znowu tak świetny iak pod czas koronacyi; uroczystość ta ściągnie do stolicy wielu cudzoziemcow.

Marszałek Macdonald, Xżę Tarentu, wy-

ieżdza do Hiszpanii, dla obięcia dowodztwa nad woyskiem przeznaczonem przeciw Portugalii.

Około 25 b. m. uda się Cesarz z częścią dworu do Compiegne.

Jenerał Lauriston poiechał ztąd do Wiednia z portretem J. C. K. Mci dla Oblubienicy.

Onegday poiechał także do Wiednia P. Antole Montesquieu.

Pomiędzy osobami, które iadą na przeciw Nayiaśnieyszey Oblubienicy Cesarskiey do Braunau, znayduią się: Kawaler honorowy, Senator Beauharnois; W. Koniuszy, Xżę Aldobrandini, Biskup Metzu Prefekt pałacowy, P. Beausset; Mistrz obrzędow, P. Seyssel i Halle, lekarz J. C. K. Mci.

Xżę Neufszatelski ma zlecenie do wszystkich Xiążąt ligi Reńskiey, aby Nayiaśnieyszey Oblubienicy Cesarskiey czynione były wszędzie pod czas iey przeiazdu naywiększe honory.

D. 16 podpisał Cesarz kontrakt małżeński między Alexandrem de Tascher, bratem senatora tegoż nazwiska, i Panną d'Orfeuil, córką byłego intendenta Szampanii.

Cesarz posłać miał sześć wielkich wstęg legii honorowey do Wiednia, dla Cesarza Austryackiego, Następcy tronu, Arcy Xcia Karola, Xcia Trautmannsdorfa, Xcia Lichtenstein i Hrabiego Metternich.

Stosownie do wyroku Cesarskiego pod d. 14 b. m. żaden okręt, choćiaż otrzyma pozwolenie, nie może wypłynąć z portow Francuzkich, ieżeli ładunek iego nie składa się z połowy wina i wodki. Wyięte tylko są od tego rozporządzenia okręty, które maiąc pozwolenie zaczęły iuż ładować.

Onegday polował Cesarz.

Oyciec Xżny Montebello, P. Guehenneur przeznaczony iest na senatora.

Papież bawi teraz w Nicei.

Interessa Niemiec, które spodziewać się teraz mogą stałey spokoyności, iuż są urządzone, i w krotce ogłoszone zostaną.

Król Hiszpański wyruszył d. 12 Lutego z Sewilli przeciw Kadyxowi.

Dywizya Serras udała się d. 24 Lutego z Orleanu do Bajony.

Monitor dzisieyszy zawiera list Marszałka Xcia Dalmacyi do Xcia Neufszatelskiego pod d. 10 Lutego z Sewilli, w którym donosi co następuie:

"Jenerał Sebastiani dowiedział się w Grenadzie, że po zrobionym nowym rokoszu w Malaga, stary Pułkownik nazwiskiem Abeillo, przywłaszczył sobie naywyższą władzę, kazał aresztować cywilne i woyskowe władze, Jenerała Cuestę i znacznieyszych mieszkańcow na okręty zaprowadzić, i za pomocą Xięży i mnichow tak gornych, iako i miasta mieszkańcow uzbroił. Nowy ten rokosz nabawiał nie spokoyności: 6000 ludzi udało się pomiędzy gory i bronił przeprawy przez Bocho de Lasuo. Mieszkańcy Alhama uchwycili oręż i znayduiący się w Maladze Anglicy podniecali lud do anarchii. W takich okolicznościach Jenerał Sebastiani przyśpieszył marsz swoy. D. 5 wyruszył z przednią strażą z Antequera i odparł walcząc nieprzyiacielskie straże aż do Malagi; lecz tam uszykowały się znowu w niezmierney w prawdzie massie, ale z liczną artyleryą. Była w ow czas godzina 4 po południu. Piechota daleko się ieszcze znaydowała. Jenerał chciał ochronić nieszczęśliwych tych ludzi, i posłał do nich 3 posłańcow z żądaniem aby broń złożyli. Lec nie dawszy odpowiedzi rozwinęła się ta massa, i postąpiła naprzod w kolomnie, daiąc potężnie z dział i ręcz

czney broni ognia. Jenerał Sebastiani korzystaiąc z tey okoliczności, kazał jezdzie uderzyć na tę kupę, która w momencie rozbitą została: 1500 rokoszanow, pomiędzy któremi wiele mnichow i Xięży, poległo na placu, i woyska nasze wpadły razem z uciekaiącemi do miasta, gdzie trwał ieszcze nieiaki czas ogień, ale skoro poddali się mieszkańcy ustał. W mieście znaleziono 148 dział różney wielkości, wiele ammunicyi i żywności. Znaydował się tam zaprząg do 23 dział polowych, które do Tarragone poyśdź miały. W porcie było tylko 25 krętow; 3 woienne okręty Angielskie, które się tam znaydowały, uprowadziły resztę na morze. Zasekwestrowano znalezione w Maladze Angielskie towary. Nazaiutrz z rana pochwytali mieszkańcy Velez de Malaga herszto w ostatniego rokoszu i oddali ich woysku Francuzkiemu. — Marszałek Xżę Treviso donosi z Las Santos, iż woyska 5go korpusu znaydowały się d. 9 w tamteyszey okolicy i w Zaffra, i że kazał czynić rozpoznawania do Badajoz i do Merida. Jutro stanie 5ty korpus nad Gwadianą, skąd dowiadywać się będzie o poruszeniach 2go korpusu i o zdarzeniach nad Tagiem.

(Pod.) *Marszałek Xżę Dalmacyi.*

Z Madrytu d. 10 *Lutego.*

Zaszłe zdarzenia w południowey Hiszpanii ogłoszone tu dziś zostały w następuiącym rozkazie dziennym:

Rządstwo Madrytu i Nowey Kastylii.

D. 1 Lutego wiechał Król do Sewili. J. K. Mość przyięty był powszechnemi okrzykami radości.

D. 4 zaiąć miał 4ty korpus Malaga i Gwadix.

Szwaycarski regiment Redinga liczący 1500 naypięknieyszych ludzi, poddał się cały, wykonał przysięgę wierności i służy teraz w 4tym korpusie. Mowią, że wiele regimentow poydzie za przykładem Redinga.

W Sewilli znaleziono nadzwyczay wielkie zapasy wszelkiego gatunku żywności, przeszło 300 dział i przeszło 300,000 funt. prochu.

Sześcio tysięczny korpus, który szedł pod Xeiem del Parque napomoc Sewilli, rozszedł się i potłukł swoy oręż. Wszystkie bagaże tego korpusu dostały się w ręce 27mu regimentowi strzelcow konnych.

W Andaluzyi panuie naywiększe bezpieczeństwo i wzaiemne zaufanie między mieszkańcami i woyskiem.

(Pod.) *Jeneralny Rządca August Belliard.*

Stosownie do wyroku Królewskiego pod d. 6 Stycznia są co poniedziałek każdego miesiąca Królewskie bilety i hypotekowane cedułу palone, które wchodzą do kass za sprzedane narodowe dobra. D. 7 Stycznia spalono ich w Marawedis za 24 mill. 721,1030, a d. 6 Lutego za 14 mill. 284,007 realow.

Dyrekcya poczty tuteyszey uwiadomiła publiczność, iż odtąd będą przyimowane listy co wtorek i piątek do prowincyi Mancha i Andaluzyi, iako też do głowney kwatery Królewskiey.

Z Sewilli d. 2 *Lutego.*

Jenerał Lucotte iest tu tymczasowo aż do przybycia Jenerała Desolles woyskowym rządcą mianowany.

Jeden z uciekłych członkow junty zabrał z sobą 22 miliony realow.

Z Stutgardu d. 25 *Lutego.*

Dziś małżonka Królewicza Pawła powiła szczęśliwie corkę.

Przeiechali przez nasze miasto: D. 22

Ruffin, Ces. Francuzki konsul z Paryża do Konstantynopola; Toussaint, Francuzki goniec z Paryża do Augsburga; Berlinghof, Kr. Bawarski goniec z Monachium do Paryża; Contain, Francuzki goniec z Paryża do Wiednia; Błeszynski i Lagrange, Francuzcy gońcy z Paryża do Wiednia. D. 23 Hrabia Seiboltsdorf, goniec z Paryża do Monachium. D. 24 Floret, Ces. Austryacki gabinetowy goniec z Wiednia do Paryża; Franchini, Ces. Francuzki sekretarz, tłumacz w ministerium związków zagranicznych, z Paryża do Konstantynopola.

Od Brzegow Menu d. 2 Marca.

Podług doniesień z Wiednia towarzyszyć będzie nowey Francuskiey Cesarzowey swięzy regiment węgierskich huzarow Esterhazego, i weźmie ona z sobą 3 Niemieckie damy wysokiey dostoyności i 2 damy szatne do Paryża. Daley mowią, iż Nayiaśnieyszy Cesarz Francuzow wyznaczył nowey swey małżonce w wdowim stanie 6 millionow fr. dochodu.

Z początku rozumiano, iż Xiążę Prymas da ślub Nayiaśnieyszemu Cesarzowi w Paryżu; lecz teraz dowiaduiemy się, iż honor ten zostawiony iest Kardynałowi Fesch, iako prymasowi Gallikańskiego kościoła.

D. 23 Lutego przybył do Frankfortu prezydent miasta Paryża, P. Moreau, brat byłego ienerała. Cel iego podroży nie iest wiadomy.

Listy z Ameryki donoszą, że tamteyszy dotychczasowy Minister Angielski, P. Jackson, został raniony w poiedynku.

Podług niektórych wiadomości, przyiął rząd Angielski na żołd 30,000 woyska Portugalskiego.

Z Kassel d. 28 Lutego.

J. K. Mość wydał następuiący wyrok:

Hieronim Napoleon, &c. postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Na Krolewskim placu dobrego naszego miasta Kassel wystawiony bydź ma bronzowy posąg Cesarza Napoleona z napisem:

" Wdzięczna Westfalia wystawia ten pomnik w roku 1812 swoiemu Twórcy, Napoleonowi pierwszemu, Cesarzowi Francuzow, Królowi Włoskiemu, Protektorowi ligi Reńskiey i Pośrednikowi ligi Szwayçarskiey.,,

— 2. Posąg ma bydź d. 15 Listopada 1812 iako w rocznicę podpisu konstytucyi dla Króles. Westfalii, ukończony i postawiony. — 3 Od dnia tego plac Królewski nazywać się będzie placem Napoleona. — 4 Metal na posąg ma bydź wzięty z naszych tylko kopalni. — W Królewskim naszem pałacu w Kassel d. 25 Lutego 1810, w czwartym roku naszego panowania.

(Pod.) *Hieronim Napoleon.*

Z Hanoweru d. 3. Marca.

Względem przyłączenia naszego kraiu do Królestwa Westfalskiego mamy tu następuiące doniesienia:

Nayiaśnieyszy Król Westfalski obeymuie wposiadłość kray Hanowerski od 1go Marca r. b. J. W. Cesarsko-Francuzki kommissarz, Minister Baron Reinhard, odda go Królewsko-Westfalskim kommissarzom JJ. W. W. Hrabiemu Hardenberg i Jenerałowi, Baronowi Hamerstein. Jak zapewniaią, uroczysty ten czyn będzie ieszcze dziś lub iutro

ńczonany, gdyż co chwila oczekowani tu są rzeczoni kommissarze z Kassel.

Od 1 Marca aż do końca tego roku nie będzie urządzenie kraiu naszego odmienione. Cesarsko-Francuzkie władze złożą swoie urzędy i powrocą do Francyi, co nie rozciąga się iednak do dyrekcyi dobr, która zostanie iak dotąd była.

J. K. Mość raczył dać Hanoweranom szczegolnieyszy dowod swey przychylności, powierzaiąc zarządzanie tym kraiem zasłużonemu naszemu i powszechnie kochanemu taynemu gabinetowemu Radcy Patie. J. K. Mość zaszczycił, iak się dowiaduiemy, godnego tego statystę dostoynością Jeneralnego intendenta w stopniu ministra stanu i rozkazał, aby prosto znim korrespondował.

W krótce uda się stąd deputacya do Kassel, dla złożenia hołdu upodnożka tronu.

Do końca tego roku nie będą podatki odmienione, ani nowe nałożone.

— *Dnia* 7 — Oto iest odezwa Nayiaśnieyszego Króla Westfalskiego przy obięciu naszego kraiu:

Hanoweranie! Cesarz, wysoki moy Brat, ustąpił mi przez zawartą w Paryżu d. 14 Stycznia umowę wszystkich swoich praw do waszego kraiu i przyłączył go do moiego krolestwa. Oddali mi go iego kommissarze i obeymuię go dziś wposiadłość. Będziecie pewnie umieli cenić niezmierne korzyści, które was wyrywaią nakoniec z chwieiącego się położenia, wktórym tak długo zostawaliście, i przyłączeni na zawsze iesteście do kraiu, który was na przyszłość bronić będzie przeciw gwałtom lądowey i morskiey woyny. Przeszłe nieszczęścia powinny wam teraźnieyszą spokoyność i nadzieię przyszłey szczęśliwości droższą czynić. Znany iest wasz charakter i duch. Ufam waszey rzetelności. Okazany wam od waszego Króla szczery szacunek, iest dla was chwalebną rekoymią iego pieczołowitości, z iaką starać się będzie uszczęśliwić was. Przyiemno mi pomyśleć, iż nie zawiodę się ani na waszey reputacyi, ani na moim zaufaniu. — W Królewskim naszem pałacu w Kassel d. 1 Marca 1810.

(Pod.) *Hieronim Napoleon.*

Z Ratyzbony d. 23 *Lutego.*

Dziś rozeszła się tu przyiemna wiadomość, iż Cesarsko-Francuzki W. Marszałek pałacu Xżę Friolu (Diurok) żeni się z piękną Xżniczką Teressą, corką Xcia Thurn Taxis, która urodziła się d. 6 Lipca 1794.

Z Konstantynopola d. 15 *Lutego.*

Porta posłała Baszy Janiny rozkaz, aby kazał chwytać i zabierać okręty tych wysp Jońskich, które Anglicy opanowali i nie przyymował do swych portow żadnych okrętow tych wysp Jońskich, w których Anglicy tak zwaną 7miu wysp rzeczpospolitą przywrocili. Korfu, iako zostaiące w posiadłości Francuzow, iest od tych rozkazow wyięte.

Z Amsterdamu d. 3. *Marca.*

Onegday otworzona została u tuteyszych Bankierow Uberfeld i Serrurier, za pozwoleniem naszego Króla, pożyczka dla Króla Jmci Pruskiego. Pożyczka ta wynosi 32 mil. zł. hol. to iest 20 mil. w gotowych pieniądzach, a 12 mil. w obligacyach zaciągnioney pożyczki od Hollandyi przez stany Szląskie w roku 1734, 1735 i 1736 kiedy Szląsk należał ieszcze do Austryi. Od tego długu nie płacili prowizyi ani Fryderyk Wielki, ani iego następcy. Do wyrażoney kwoty na tych obligacyach dorachowana będzie do kapitału za-

legła prowizya po 1 1/2 od sta, i będzie na to nowa obligacya na 6 od sta prowizyi wydana. Nowa ta pożyczka hypotekowana iest na wszystkich Królewskich dobrach w Szląsku, w hrabstwię Glac i innych prowincyach. Prowizya od tego długu będzie corocznie przez wyznaczoną w Berlinie kommissyą wypłacana, a spłacanie kapitału nastąpi od roku 1811 i trwać będzie aż do roku 1860.

Biegaiące od kilku dni pogłoski o polepszeniu się naszych interessow, co miało bydź skutkiem osobistey rozmowy naszego Króla z Cesarzem Napoleonem, potwierdziły się zupełnie. D. 28 Lutego z rana przybył tu z Paryża goniec z przyiemną tą wiadomością. Rządowa gazeta pod d. 1 b. m. donosi o dwoch ważnych listach od J. K. Mci pod d. 1 i 2go Lutego z Paryża. Pierwszy pisany iest do ciała prawodawczego i napisany był po ogłoszeniu przez Monitora przypiskow do mowy zagaiaiącey parlament Angielski. Drugi do rady stanu, w którym J. K. Mość czyni nadzieię, iż układy pomyślny wezmą obrot.

Dzisieysza gazeta rządowa umieściła ieszcze co następuie:

" Dziś nadeszły urzędowe z Paryża listy pod d. 25 Lutego, które zawieraią w sobie niezawodną wiadomość o skutecznych układach, które między Wielkim Cesarzem i Królem naszem zachodzą. Spodziewać się zatem należy naylepszego wypadku, ponieważ znane nam są uczucia naszego Króla, który gotow iest naywiększe ofiary uczynić dla uratowania oyczyzny, i stosować się będzie do woli Nayiaśnieyszego swoiego Brata. „

Z Londynu d. 23. Lutego.

(Przez Francyą.)

Podług wiadomości z Kadyxu pod d. 9 b. m. gotowało się miasto do obrony przeciw nadciągaiącemu woysku Francuzkiemu. Francuzko-Hisspańska eskadra w liczbie 22 okrętow stała na przedporciu, a woienne Angielskie okręty stanęły między nią i miastem. Przed kilku ateli dniami wydał nasz rząd rozkazy, aby wszystkie zdatne okręty przygotowane z stały do przewiezienia woyska do Kadyxu. Mowią, że to dzieie się dla zasłonienia ustępu z tego portu. Jakoż wczorayszze poselstwo Królewskie donosi o smutnym tym wypadku. Ministeryalne pisma cieszą nas iednak widokiem, że mieszkańcy Kadyxcy przeniesą się z bogactwami swemi do nowego świata i tam utworzą nowe państwo pod opieką Anglii. Ludność Kadyxu wynosiła dawniey 80,000 dusz, teraz przez napływ Hiszpanow z rożnych okolic wynosi do 130 000.

W Lizbonie panuie trwoga. Co chwila oczekiwani tam są Marszałek Beresford i Lord Wellington. Wsze regimentow dragonii znaydują się w gotowości do wsiadania na okręty, co domyślać się każe, że Portugallia będzie podobnie iak Walcheren opuszczona.

Przybyły z *Rio*-Janeiro pocztowy statek przywiozł wiadomość, iż w Lipcu r. przeszłego w mieście Paz, w południowey Hiszpańskiey Ameryce, wybuchnęła rewolucya. Mieszkańcy tego miasta maiąc w podeyrzeniu rządcę, Arcybiskupa i innych urzędnikow, iż zamyślaią oddać naywyższe rządy nad tym kraiem Xiężnie *Brazylii*, zgromadzili się wszyscy i przymusili rządcę, Arcybiskupa i wielu urzędnikow do złożenia urzędow. Zapewniaią, iż miasto Chuguisca spolną czyni sprawę z miastem Paz. Wice król w Buenos-Ayres wydał d. 22 Września odezwę przeciw temu powstaniu.

DODATEK
DO Nro. 23.
GAZETY KRAKOWSKIEY

W ŚRODĘ DNIA 21. MARCA 1810.

Dyrek. Fabr. Rapport drugi Przedstawiaiącey potrzeby teyże Fabryki Sukienney Krakowskiey.

Trzy głowne uważam przedmioty Fabryki, to iest: skład *dopełniony Osób*, *narzędzia Rękodzielne*, *i zapas przyzwoity materyału surowego do wyrobienia potrzebnego.* — To iednak wszystko na nic się niezda, ieżeli Fabryka miec nie będzie mogła domu zdatnego do umieszczenia tychże, niemniey funduszu, a nakoniec pieniężnego zasiłku.

Co do składu osób, dziś Fabryka zukienna Krakowska posiada Maystrow Sukiennikow 12.] — Podstrzygaczy 2. — Farbierzy 2. Czeladzi 3. — i kilka prządek, których liczba ogółem do 20 kilku wynosi.

Liczba Maystrow Sukiennikow stanowi potrzebną im koniecznie ilość składu osób, i tak przy początkowym otwarciu Fabryki każdy z 12 Maystrow po iednym tylko warsztacie używaiąc, potrzebować będzie do niego po trzech Czeladzi, i po 12 prządek. Do tego dodawszy Podstrzygaczy 2 i Farbierży 2 czyni skład osób wynoszący w ogóle liczbę 184. — Przy samym więc otwarciu tey Fabryki Sukienny Krakowskiey, liczba dziś będąca Osób 20 kilka, razem pomnoży się do 184 Osób. — A gdy z czasem za pomyślnym postępem prządek, Maystrowie po drugim warsztacie przez własny interes przyczynić będą w stanie; liczba ta Osób podwoi się, i tak następnie pomnażać się może; a w tey samey proporcyi nędza się zmnieyszać, a obfitość kraiowa wzrastać nieomieszka.

Ztąd wynika pierwsza potrzeba, aby dom poświęcony Fabrycznemu Instytutowi, był *dosyć obszerny*, aby zbytnią szczupłością swą nietamował, w miarę rosnącego postępu Prządek, sposobności pomnażania liczby warsztatow, a z temi powiększanie ilości Osób Fabrycznych, a oraz i w miarę składow, materyałow, tak wyrobionych, iako i surowych.

Niżey podpisany przewiduie, iż gdy nowe zaprowadzenie instytutu Fabryki kraiowey Sukienney Publiczności tuteyszey ogłoszone zostanie, prożniaki i włóczęgi szukać będą sposobow wymknienia się z miasta i przeyść: Z tego więc powodu wezwał bacznosci czynney Dyrekcyi Policyi Urz. Adm. Pow. Krakowskiego, aby takowych naypierwey sprzątać raczyła, i tymczasowo do którego z domow Policyynych osadzić, poki Fabryczny Dom iaki inny obmyślony niezostanie; a Ka-

bryka im tam robotę i żywność temczasowo wyznaczy.

Z czego *druga potrzeba* wypada, *aby Dom takowy iak nayrychley bydź może, Fabryce mógł bydź wyznaczony;* inaczey trudnoby było przyzwoicie doyrżeć ich w prawy, i wygod; a zatem i zabespieczyć się od ich ucieczki.

Co się Rękodzielni narzędzi tycze — i zapasow Materyałowych, tym iuż wsparła ofiara Urzędu Adminis. i Obywateli Krakowskich przykładem patryotycznym JO. Waszey Xcey Mości wezwani w Domu Jego subskrypcyą otworzyli, w summie zł. ryń. 8,000 przeszło. — A przykład ten iuż pomyślnych doznawać zaczyna skutkow, gdyż Obywatele Krakowscy ubiegaiąc się iedni z drugiemi chcąc bydź skorszemi w uiszczeniu swych ofiar Królowi poświęconych. Lubo nielękam się bydź obwinionym o przesadzenie tey rzeczy, gdyż dosyć byłoby na moię obronę powiedzieć, że o tych samych Krakowskich współobywatelach mowię, którzy w gorliwych skutkach dla Królow i Oyczyzny iuż nie raz innym współziomkom przodkowali, iako współczesne i dawne Narodu naszego dzieie zaświadczą; wszelako w przyszłym Rapporcie moim nieomieszkam JO. Waszey Xcey Mci o stanie skutku ich ofiar uwiadomić, nie dla wzbudzenia w innych emulacyi iakiey, bo takowy cel traci dzielność swoią w obliczu Krakowskiego ludu, samą tylko rzeczywistą wielkością prowadzonego, lecz tylko dla samego rzeczy porządku.

Folusz nakoniec, iest drugą głowną potrzeba Fabryki, z powodu w przeszłym Rappercie wymienionego. — O sposobach zaś ułatwiaiących Fabryce Sukienney Krakowskiey nabycie onego, w przyszłym Rapporcie mowić będę.

Dan w Krakowie d. 7 Marca roku 1810.

Seb. Dembowski U. A. P. K. R
W. Sk. i Dyrek. Fabryki.

Rozmaite wiadomości.

Wiedeńska gazeta dworska pod d. 14 Marca wyraża, iż do d. 12 Lutego Angielskie pisma nic ieszcze nie wspominaią o zaślubieniu Cesarza Francuzow z Cesarzowną Austryacką. Ciekawi na lądzie ieśteśmy iak Anglicy wielkie to zdarzenie przyymą i iak o nim sądzić będą. — Niebędzieszże one dla nich pobudką do pomyślenia nakoniec o pokoiu? Wszakże powinno ich przekonać, że odtąd żadne mocarstwo na lądzie nie będzie, ani bydź może za niemi. Spodziewaią się wiele po nowey odmianie ministerium. Lord Grenville miał zrobić proiekt do pokoiu, który, ieżeli on wniydzie do ministerium, ogłoszony będzie i obie strony zaspokoi.

Zaślubienie przez zastępstwo (*par procuration*) ma tylko mieysce u Królów i Xiążąt, i w tym tylko przypadku, ieżeli oblubienica za daleko iest oddalona, lub że się w obcym znayduie kraiu. Umocowany od oblubienica, (*procurateur*) bierze uroczyście podług obrządków kościelnych ślub z oblubienicą. Dawniey musiała oblubienica po ślubie w istocie kłaść się w łożniey, zastępca zaś dobrze i zupełnie uzbroiony, kładł w łożko lub na łożko uzbroioną nogę, a to w przytomności całego dworu. Zaślubienie takowe iest ważnym, i niep trzeba iuż drugiego błogosławieństwa, chociaż takowe zazwyczay nastąpuie. Przykładem tego iest, ożenienie się Henryka wielkiego z Maryą de Medicis. Stryi iey W. Xiąże Ferdynand, zaślubił się z nią imieniem Króla w Florencyi, i gdy przybyła do Lugdunu, dokąd naprzeciw niey Król wyiechał, żaden iuż nie zaszedł kościelny obrządek. Równie pamiętny mamy przykład.

że uroczyście przez zastępstwo zawarte małżeństwo, uważane było za niebyłe; przypadek ten stał się w zaślubieniu się Króla Rzymskiego Maxymiliana I. z dziedziczką Bretanii Anną, jako następca Królewski, wziął z nią ślub Hrabia Engelbrecht Nassau, lecz Karol VIII. Król Francuzki, odebrał mu tę bogatą oblubienicę, i bez żadnych przeszkód ożenił się z nią. Maxymilian w prawdzie mocno się żalił na wyrządzoną mu hańbę, i na gwałtowne przestąpienie ślubu kościelnego, lecz Karol zatrzymał co miał.

Sewilla iest naywiększym miastem w Hiszpanii, nawet od Madrytu. Wzięta z przedmieściami ma obwodu 4 i pół mile, 62 000 mieszkańców, 30 kościołow i 90 klasztorow. Lubo w mieście tym ulice bardzo są ciasne i nieregularne, iednakże iest w Hiszpanii przysłowie: Kto Sewilli nie widział, ten nic nie widział. Między rozmaitemi budowlami iest tam piękny wodociąg, który miasto opatruie w wodę, Kościoł Katedralny niezmierne posiada bogactwa; znayduie się w nim ołtarz z lanego srebra. Miasto to prowadzi dotychczas dość znaczny handel; rzeką Guadalkwiwirem, która co rok bardzo wylewa; znayduie się tamże szkoła woyskowa, i sławna fabryka Królewska tabaki, nayznacznieysza na całym świecie, która całey Hiszpanii i wielu innym kraiom dostarcza tabaki do zażywania; w fabryce tey znayduie się 300 młynów konnych.

Gdy Anglicy zaięli iuż dość mocną twierdzę Ceuta, w ich zatym mocy są oba słupy Alcyda, tak się nazywa skała Alcyda, na którey brzegu Ceuta leży, i Caple, na którey leży Gibraltar.

Dnia 19 i 20 Marca 1810.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Kleparzu sprzedawanych.

	Przednie. Złp.	gr.	*Srednie.* Złp.	gr.	*Poślednie* Złp.	gr.
Korzec Pszenicy	64	—	60	—	56	—
— Zyta	54	—	52	—	49	—
— Jęczmienia	45	—	42	—	40	—
— Grochu	58	—	56	—	52	—
— Owsa	36	—	32	—	30	—
— Jagieł	80	—	76	—	72	—
— Rzepaku	96	—	88	—	84	—

DONIESIENIA.

W Imieniu Nayiaśnieyszego Fryderyka Augusta Króla Saskiego, Xiążęcia Warszawskiego, &c. &c.

Sąd Appellacyyny Krakowski, stosownie do obwieszczenia pod dniem 16 Stycznia r. b ogłoszonego podaie do wiadomości publiczney: że Sądy Pokoiu na powiat Kielecki w osobie W W. Macieia Sołtyka, Michała Strasza, i Jana Kantego Hrabi Lubienieckiego ustanowione urzędowanie swoie dnia 30 Stycznia r. b. w Kielcach; a na powiat Radomski w osobie W W. Jerzego z Dobry Dobrzańskiego, i Walentego Macieia Osławskiego w dniu 11 Lutego r. b. w Radomiu rozpoczęły. Któryby przeto Obywatel miał w Sądzie iakim sprawę, którey akta ieszcze do Elenchu, lub Regestru nie doszły, wolne mu iest o zwrocenie takich aktow u Sądu przynależnego żądać, i z niemi do Sądu Pokoiu końcem ugodzenia sprawy udawać się, gdyż ta w drodze prawney daley sądzona nie będzie, dopoki wprzod przez Magistraturę poiednawczą nie przeydzie.

Stan. Stadnicki.

Z Rady Sądu Appel. Krakowskiego d. 26 Lutego 1810 roku.
Piekarski, Sędzia Appellacyyny.

Z mocy zlecenia JW. Ministra spraw wewnętrznych, Administracya jeneralna dóbr narodowych nowo wcielonego do Xięstwa Warszawskiego kraiu, uwiadomia niniey szym Publiczność, iż d. 30 Marca r. b. w każdym mieście stołecznym powiatu odbywać się będzie przed urzędami powiatowemi licytacya na zadzierżawienie trzechletnie Ekonomiy następuiących;

W Powiecie Kieleckim.	Ekonomiia Kieleckа. - Stobnicka. - Radzicka. Folwark Kłonow z Janowką. - Gromki. - Uciskow	W Powiecie Siedleckim	Ekonomiia Siedlecka. - Jadowska. - Kłodziązka. - Lipniacka. Staroſtwo Osieck.
W Powiecie Radomskim.	Ekonomiia Kozienicka. - Piorkowska. Woytoſtwo Nowa i Stara Huta. Ekonomiia Iłżecka. - Kunowska. - Osiecka. - Mirowska.	W Powiecie Bialskim	Ekonomiia Janowska. Folwark Holla.
		W Powiecie Zamoyskim	Folwark Białopole z wſią Buśnie. Folwark Luchcow.

O kondycyach kontraktow, iako też i o cenie, od ktorey licytacya ma ſię poczynać, każdy maiący chęć arędowania dowiedzieć ſię może w urzędach Adminiſtracyynych powiatowych, ktorem ſtosowne inſtrukcye są wydane.

Będą także w poſſeſſyą dobra narodowe wypuszczone w Powiecie Krakowskim leżące iako to: Ekonomiia Czernichowska, Lipowiecka, Słomnicka i Białopromnicka. Kiedy zaś onych będzie licytacya, poźniey Publiczności donieſie ſię. — Działo ſię na poſiedzeniu Adminiſtracyi Jeneralney dobr narodwych nowo wcielonego kraiu. W Warszawie d. 28 Lutego 1810.

J. Fredro.

Tadeusz Malawski, A. J. D. N. Sekretarz.

Per Forum Nobilium Cracoviense Gall. Oc. medio præsentis publici edicti absens Dnus Adalbertus Marszewski ad Inſtantiam Juſtinæ de Rylskie Marszewska perceptoque curatore absenti in Persona Dni. Adalberti Osławski addito eó sub rigore citatur, quod si per integrum Annum non comparuent, vel alio m do de vita sua & domicilio docuerit conformiter §. 264 Cod. Civ. partis 1mæ pro mortuo declarabitur. — Cracoviæ die 4 Decembris 1809.

Josephus Nikorowicz.

Mąkowski. *Ex Consilio For. Nobil. Cracov. sub Protectione*
Lichocki. *Napoleon. Magn. &c. &c.*
Kuliczkowski.

W celu obsadzenia wakuiącey przy kaſſie mieyskiey funkcyi Officera kaſſy, do ktorey ieſt pensya przywiązana złotych polskich 2000, wypisuie ſię konkors do dnia 8 Kwietnia r. b. z tym dokładem, iż kandydaci, ktorzyby wiadomemi byli Manipulacyi kaſſy, a przytym poſiadali także wiadomość języka Narodowego i Niemieckiego, ktory dla osiągnienia wiadomości pryorow koniecznie ſtaie ſię potrzebny, z prośbami swemi, dołączeniem atteſtatow zdatności i moralności, do Magiſtratu Krakowskiego przed upłynieniem terminu zgłosić ſię maią. W Krakowie dnia 7go Marca 1810.

Kochanowski.

W Imieniu Fryderyka Auguſta Krola Saskiego Xcia Warszawskiego.

Magiſtrat Miaſta Krakowa ninieyszym obwieszczeniem do publiczney podaie wiadomości, iż rzeczy ruchome po zmarłym Wiktorze Tyrarowskim pozoſtałe, iako to: korale, suknie męzkie i inne sprzęty przez publiczną licytacyą dnia 29 Marca 1810 o godzinie 9 ranney na Kazimierzu w domu pod Nrem 97 ſtoiącym za gotowe pieniądze więcey daiącym sprzedawane będą. Wszyscy przeto maiący chęć co z tych rzeczy nabycia maią ſię na zwyż wyrażonym mieyscu i czaſie znaydować.

W. Lichocki, Z. P. S. S. M. K.
Łodziński.
Kowski Radca.

Z Rady Magiſtratu Stołecznego Miaſta Krakowa d. 2. Marca 1809.

Kowalski.